

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
 ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
 ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΣΤΟ
 ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 Αρμόδιος: Ανδρ. Γραμματικός
 Νομικός Σύμβουλος του Κράτους
 Τηλ. 210-772 1650
 Ταχ. Δ/ση: Ηρώων Πολυτεχνείου 9
 Τ.Κ. 157 80 - Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου
 F.A.X. 210-772 1963
 Email: a. grammatikos@nsk.gr

Αθήνα, 29-05-2014

Αριθ. πρωτ.: 189/Φ.12

Προς

Τη Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Στήριξης και Σπουδών
 Διεύθυνση Διοικητικού/Τμήμα Διδακτικού Προσωπικού
 του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (Ε.Μ.Π.)

*****

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ (Ατομική) Αριθμός 195/2014

ΓΝΩΜΟΔΟΤΩΝ: Ανδρέας Παν. Γραμματικός, Νομικός Σύμβουλος Ν.Σ.Κ.

ΕΡΩΤΗΜΑ: Αριθ. πρωτ. 10512/12-05-2014 Της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Στήριξης και Σπουδών Διεύθυνση Διοικητικού/Τμήμα Διδακτικού Προσωπικού του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (Ε.Μ.Π.)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ: Επί συγκεκριμένου πραγματικού. **1)** Εάν, η κατά τη συνεδρίαση του Εκλεκτορικού Σώματος της 18.04.13 απόκριση υπό του κ. Χ.Γ. της από 21.03.13 έγκλησής του κατά του κ. Κ.Λ., συνετέλεσε στη

διαμόρφωση εσφαλμένης εκτίμησης της πραγματικής κατάστασης από τους εκλέκτορες, οι οποίοι εάν το γνώριζαν ενδεχομένως να είχαν λάβει μια διαφορετική απόφαση ως προς το αίτημα του κ. Κ.Λ. περί εξαιρέσεως του κ. Χ.Γ. 2) Σε περίπτωση που διαπιστώσετε νομικό ελάττωμα, κατά τις προαναφερθείσες ενέργειες, παρακαλούμε όπως γνωμοδοτήσετε αναφορικά με τις επόμενες ενέργειες της Διοίκησης.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος εκτίθενται τα ακόλουθα:

I. Κρίσιμες διατάξεις

1. Στο άρθρο 7 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 2690/1999 (Α' 45) με τίτλο «Αμεροληψία των διοικητικών οργάνων», ορίζεται ότι: « Τα διοικητικά όργανα, μονομελή ή συλλογικά, πρέπει να παρέχουν εγγυήσεις αμερόληπτης κρίσης κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. 2. Τα μονομελή όργανα, καθώς και τα μέλη των συλλογικών οργάνων, οφείλουν να απέχουν από κάθε ενέργεια ή διαδικασία που συνιστά συμμετοχή σε λήψη απόφασης ή διατύπωση γνώμης ή πρότασης εφόσον : α) η ικανοποίηση προσωπικού συμφέροντός τους συνδέεται με την έκβαση της υπόθεσης, ή β) είναι σύζυγοι ή συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατ' ευθεία μεν γραμμή απεριορίστως, εκ πλαγίου δε έως και τέταρτου βαθμού, με κάποιον από τους ενδιαφερόμενους, ή γ) έχουν ιδιαίτερο δεσμό ή ιδιόζουσα σχέση ή εχθρότητα με τους ενδιαφερομένους. 3. Το όργανο ή το μέλος του συλλογικού οργάνου, εφόσον κρίνει ότι συντρέχει στο πρόσωπό του λόγος που επιβάλλει την αποχή του, οφείλει να το δηλώσει αμέσως στην προϊστάμενη αρχή ή στον προεδρεύοντα του συλλογικού οργάνου, αντιστοίχως, και να απέχει από οποιαδήποτε ενέργεια. Στις περιπτώσεις αυτές, η προϊστάμενη αρχή, ή το συλλογικό όργανο, αποφαινεται το ταχύτερο δυνατόν. 4. Αίτηση εξαιρέσεως μονομελούς οργάνου, ή μέλους συλλογικού οργάνου, μπορούν να υποβάλουν οι ενδιαφερόμενοι σε όλα τα στάδια της διαδικασίας. Η αίτηση υποβάλλεται στην προϊστάμενη αρχή, ή στον προεδρεύοντα του συλλογικού οργάνου, ή στο αποφασίζον όργανο, κατά περίπτωση. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή τα οριζόμενα στην τελευταία περίοδο της προηγούμενης

παραγράφου. 5. Η εξαίρεση μπορεί να διατάσσεται και αυτεπαγγέλτως από την προϊστάμενη αρχή ή το συλλογικό όργανο. 6. Τα οριζόμενα στις προηγούμενες παραγράφους δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση που δηλώνεται αποχή, ή ζητείται η εξαίρεση, τόσων μελών συλλογικού οργάνου ώστε τα απομένοντα να μη σχηματίζουν την κατά την παρ. 1 του άρθρου 14 απαρτία».

II. Ερμηνεία διατάξεων

1. Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις, που ερμηνεύονται σε συνδυασμό μεταξύ τους και στα πλαίσια του ερωτήματος, προκύπτει ότι σύμφωνα με τη συνταγματική αρχή της αμεροληψίας των διοικητικών οργάνων, που θεσπίστηκε με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Ν. 2690/1999, τα όργανα της Διοίκησης, ατομικά και συλλογικά, όταν ενεργούν στα πλαίσια της άσκησης των καθηκόντων τους, πρέπει να παρέχουν εγγυήσεις αμερόληπτης κρίσης, ώστε να δημιουργείται στους διοικούμενους η πεποίθηση για το αδιάβλητο των υπηρεσιακών τους ενεργειών.

2. Για το λόγο αυτό όταν από συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά προκύπτει αποδεδειγμένα, ότι μεταξύ του διοικητικού οργάνου ή μέλους συλλογικού οργάνου και του ενδιαφερόμενου προσώπου υφίσταται συγγενικός δεσμός σε έναν από τους οριζόμενους βαθμούς είτε άλλος ιδιαίτερος δεσμός **ή ιδιαίζουσα σχέση φιλίας ή έχθρας** είτε προσωπικό συμφέρον από την έκβαση της υπόθεσης, στην οποία αφορά η επιχειρούμενη διοικητική ενέργεια, το όργανο αυτό ή το μέλος οφείλει να απέχει προσωπικώς από αυτήν. Τούτο παρίσταται αναγκαίο για να μη κλονίζεται η κοινή πεποίθηση ως προς το αδιάβλητο της διοικητικής δράσης και δημιουργείται έτσι τεκμήριο επηρεασμού του ενεργήσαντος οργάνου στη συγκεκριμένη περίπτωση.

3. Αν όμως παρά την ύπαρξη κάποιου από τους ανωτέρω λόγους αποχής το διοικητικό όργανο ή το μέλος συλλογικού οργάνου μετάσχει στην παραγωγή της διοικητικής πράξης ή στη λήψη απόφασης, δημιουργείται ακυρότητα αυτής, λόγω κακής σύνθεσης του συλλογικού οργάνου που έλαβε την απόφαση αυτή, χωρίς να χρειάζεται να αποδειχθεί ότι η ειρημένη διοικητική πράξη ή η απόφαση που ελήφθη υπήρξε πράγματι μεροληπτική

(βλ. Σ.τ.Ε. 2694, 2695, /2010, 2722/2007, 440/2002, 2663/1998, 3724/1995 κ.ά).

4. Με την ίδια επίσης διάταξη της παρ. 2 του ίδιου άρθρου και νόμου επιβάλλεται η υποχρέωση εξαίρεσης των μονομελών αλλά και των συλλογικών διοικητικών οργάνων στις περιπτώσεις εκείνες που περιοριστικά απαριθμούνται (α' - γ') στην παράγραφο αυτή, ενώ με τις παραγράφους 3 και 4 προβλέπεται η αποχή, δηλαδή η εξαίρεση του διοικητικού οργάνου, μονομελούς ή μέλους συλλογικού οργάνου, η οποία επέρχεται είτε με πρωτοβουλία του ίδιου του οργάνου (αυτοεξαίρεση), με την υποβολή σχετικής δήλωσης «εφόσον κρίνει» και απόφασης επ' αυτής από το συλλογικό όργανο, είτε με πρωτοβουλία των ενδιαφερόμενων, με αίτησή τους και απόφαση επ' αυτής, είτε και αυτεπάγγελτα από την προϊσταμένη αρχή ή από το συλλογικό όργανο. Η δήλωση και η αίτηση με αίτημα την εξαίρεση πρέπει να περιέχουν ορισμένους και σαφείς λόγους και να συνοδεύονται από στοιχεία που αποδεικνύουν τους προβαλλόμενους ισχυρισμούς και λόγους. Σε αντίθετη περίπτωση απορρίπτονται ως αόριστοι και αναπόδεικτοι.

5. Περαιτέρω, επί του ζητήματος του χρονικού σημείου εξέτασης της αίτησης εξαίρεσης από το αρμόδιο συλλογικό όργανο, έχει παγίως γίνει δεκτό ότι από τη γραμματική διατύπωση του άρθρου 7 του Ν. 2690/1999 προκύπτει ότι το αρμόδιο συλλογικό όργανο ενώπιον του οποίου φέρεται η αμφισβήτηση, οφείλει, πριν επιληφθεί της υπόθεσης, να αποφανθεί αιτιολογημένα επί του ζητήματος απορρίπτοντας ή δεχόμενο την αίτηση εξαίρεσης (βλ. Σ.τ.Ε. 3574/2010 7λούς, 3228/2010, 741/2003 954/2002, 2298/2001, 4579/1998, Δ.Εφ.Αθ. (Ακυρ.) 105/2011 κ.ά.).

III. Πραγματικό

1. Στην προκειμένη περίπτωση από το όλο περιεχόμενο του ερωτήματος και από τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτουν τα ακόλουθα:

Μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Σχολής Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών (ΣΕΜΦΕ) του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου προκηρύχθηκε η πλήρωση μιας θέσης ΔΕΠ στη βαθμίδα του

Καθηγητή στον Τομέα Μηχανικής της ΣΕΜΦΕ, με γνωστικό αντικείμενο «Θεωρία Ελαστικότητας και Φαινόμενο Ευστάθειας». Κατά την κοινή συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης και του εκλεκτορικού σώματος της 04-07-2013, προς κρίση των υποψηφίων Α.Γ. και Κ.Λ. για την ανωτέρω θέση, ο εκ των υποψηφίων Κ.Λ., υπέβαλε την με αριθ. πρωτ. ΣΕΜΦΕ 3837/03-07-2013 αίτηση εξαίρεσης κατά μελών του εκλεκτορικού σώματος και της γενικής συνέλευσης, μεταξύ των οποίων και κατά του Χ.Γ., που είχε την ιδιότητα του μέλους τόσο της Γ.Σ. όσο και του Ε.Σ. Ο ίδιος υποψήφιος σε όλα τα στάδια της εκλογικής διαδικασίας είχε υποβάλει κατά του αυτού μέλους Χ.Γ. αιτήσεις εξαιρέσεως ως ακολούθως:

1. την με αριθ. πρωτ. 11787/02-10-2012 αίτηση εξαίρεσης με αίτημα τον μη ορισμό του Χ.Γ. ως μέλος στο προς συγκρότηση εκλεκτορικό σώμα.
2. την με αριθ. πρωτ. 2371/17-04-2013 αίτηση εξαίρεσης με αίτημα τον μη ορισμό του Χ.Γ. ως μέλος της τριμελούς εισηγητικής επιτροπής.
3. την με αριθ. πρωτ. 2743/21-05-2013 αίτηση εξαίρεσης με αίτημα...
4. την με αριθ. πρωτ. 3837/03-07-2013 αίτηση εξαίρεσης με αίτημα τη μη συμμετοχή του Χ.Γ. ως μέλος σε οποιοδήποτε συλλογικό όργανο της εν γένει εκλογικής διαδικασίας και κατά την ορθή εκτίμηση του περιεχομένου της αίτησης εξαίρεσης και του χρόνου υποβολής της, τη μη συμμετοχή του Χ.Γ. ως μέλος τόσο της Γ.Σ. όσο και του Ε.Σ., κατά την ως άνω κοινή συνεδρίαση της 04-07-2013.

Στις ανωτέρω αιτήσεις εξαίρεσης ο αιτών Κ.Λ. προβάλλει σταθερά, ως πρώτο λόγω εξαίρεσης κατά του Χ.Γ., την χρόνια αντιδικία στην οποία βρίσκεται με τον κ. Χ.Γ. για διάφορους λόγους.

Οι ανωτέρω αιτήσεις εξαίρεσης εξετάσθηκαν νόμιμα από τα αρμόδια όργανα ενώπιον των οποίων και υποβλήθηκαν και απερρίφθησαν ως ακολούθως:

Η πρώτη από τη Γ.Σ.Ε.Σ. κατά τη συνεδρίαση της 22-11-2012, με συνέπεια τη μη εξαίρεση του Χ.Γ. από τον ορισμό του ως μέλος του εκλεκτορικού σώματος.

Η δεύτερη από το εκλεκτορικό σώμα κατά τη συνεδρίαση της 18-04-2013, με συνέπεια τη μη εξαίρεση του Χ.Γ. από τον ορισμό του ως μέλος της τριμελούς εισηγητικής επιτροπής.

Η Τρίτη και Τετάρτη κατά την κοινή συνεδρίαση της 04-07-2013 από τη Γ.Σ. και από το Ε.Σ.

Στην κοινή αυτή συνεδρίαση, όπως εκτίθεται στη σελίδα 11 του αποσπάσματος πρακτικού, ο υποψήφιος Κ.Λ. κατέθεσε την από 04-07-2013 δήλωσή του με συνημμένα, μεταξύ άλλων και την από 21.03.13 έγκληση του Χ.Γ. κατά του Κ.Λ. ενώπιον του Εισαγγελέως Πλημμελειοδικών Αθηνών και ανέφερε ότι «..... ο κ. Γ. απέκρυψε το γεγονός της υποβολής μήνυσης εναντίον μου στη συνεδρίαση του Εκλεκτορικού Σώματος στις 18.04.2013, κατά την οποία συζητήθηκε αίτηση που είχα υποβάλει για την εξαίρεσή του και απερρίφθη.....». Ο ισχυρισμός αυτός του Κ.Λ. απετέλεσε και την αφορμή του ερωτήματος. Από το ίδιο απόσπασμα πρακτικού προκύπτει ότι ο Χ.Γ. στην από 04-07-2013 επιστολή – απάντηση στον Κοσμήτορα της Σχολής ΕΜΦΕ επί της αίτησης εξαίρεσης του Κ.Λ. αναφέρει «Κατόπιν αυτών των ενεργειών του κ. Κ.Λ., αναγκάστηκα να καταφύγω στην Δικαιοσύνη για να προστατεύσω την τιμή και υπόληψή μου. Προφανώς, η κίνησή μου αυτή ήταν αμυντικού χαρακτήρα και δεν υποκρύπτει ιδιάζουσα έχθρα προς τον κ. Λ.».

Στη συνέχεια ακολούθησε ψηφοφορία μεταξύ των δύο υποψηφίων, όπου επί συνόλου εκλεκτόρων 21 και παρόντων 18, εξελέγη ο κ. Α.Γ. με 17 ψήφους υπέρ (ένας εκλέκτορας αποχώρησε).

2. Από το άνω συνοπτικό ιστορικό προκύπτει ότι και κατά την κρίσιμη συνεδρίαση της 18-04-2013 τα μέλη του εκλεκτορικού σώματος είχαν ενημερωθεί ότι μεταξύ του αιτούντος Κ.Λ. και του Χ.Γ. υπήρχε αντιδικία και συνακόλουθα η απόρριψη της αίτησης εξαίρεσης ήταν αποτέλεσμα ουσιαστικής εκτίμησης **και του στοιχείου της χρόνιας αντιδικίας** γεγονός που σημαίνει ότι η ενημέρωση του εκλεκτορικού σώματος για την ύπαρξη της επίμαχης από 21-03-2013 μηνυτήριας αναφοράς του Χ.Γ. κατά του Κ.Λ. **τίποτε δεν θα προσέθετε στο ήδη γνωστό γεγονός της αντιδικίας** και συνακόλουθα δεν θα μπορούσε να διαμορφώσει διαφορετική κρίση στο

εκλεκτορικό σώμα από εκείνη στην οποία και κατέληξε. Η άποψη αυτή ενισχύεται από το πραγματικό γεγονός ότι και κατά την τελευταία και κρίσιμη κοινή συνεδρίαση της Γ.Σ. και του Ε.Σ., της 04-07-2013, στην οποία και προσκομίστηκε από τον αιτούντα Κ.Λ. η άνω από 21-03-2013 μηνυτήρια αναφορά του Χ.Γ. κατά του Κ.Λ. δεν διαφοροποίησε την κρίση των μελών των συλλογικών πανεπιστημιακών οργάνων, ήτοι της Γ.Σ. και του Ε.Σ., τα οποία για μία ακόμη φορά, μετά από ουσιαστική εκτίμηση και του στοιχείου της αντιδικίας απέρριψαν και πάλι την κρινόμενη αίτηση εξαίρεσης του Κ.Λ.

3. Καθίσταται σαφές από τα εκτεθέντα ότι το πρώτο επιμέρους ερώτημα, έτσι όπως διατυπώνεται, τίθεται επί εσφαλμένης προϋπόθεσης, καθόσον εξαρτά τον σχηματισμό της κρίσης του Ε.Σ. επί της αίτησης εξαίρεσης του Κ.Λ. από την υποβολή ή όχι αποδεικτικού στοιχείου εκ μέρους του καθού η αίτηση Χ.Γ. Η θέση όμως αυτή είναι μη νόμιμη καθόσον κατά τις ρητές διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 4 του Ν. 2690/1999 (Κ.Δ.Δ.), ο αιτών την εξαίρεση μέλους συλλογικού οργάνου υποχρεούται να προβάλλει κατά τρόπο συγκεκριμένο και αναλυτικό τόσο τους λόγους της αίτησης όσο και να προσάγει τα στοιχεία εκείνα που αποδεικνύουν τη νομιμότητα και βασιμότητα των προβαλλόμενων ισχυρισμών και λόγων, ενώ δεν είναι επιτρεπτό να μετατίθεται το βάρος απόδειξης από τον αιτούντα στον καθού η αίτηση. Ο καθού η αίτηση ευχέρεια έχει να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία προς ανταπόδειξη και προς υπεράσπιση της δικής του θέσης και όχι υποχρέωση να αποδείξει με δικά του στοιχεία τους ισχυρισμούς και λόγους του αιτούντος, όπως μη νόμιμα φαίνεται να αξιώνει στην προκειμένη περίπτωση ο αιτών Κ.Λ. με τον ισχυρισμό του « ο κ. Γ. απέκρυψε το γεγονός της υποβολής μήνυσης εναντίον μου στη συνεδρίαση του Εκλεκτορικού Σώματος στις 18.04.2013, κατά την οποία συζητήθηκε αίτηση που είχα υποβάλει για την εξαίρεσή του και απερρίφθη.....». Τον ισχυρισμό αυτό φαίνεται να υιοθετεί, μη νόμιμα όμως και η ερωτώσα υπηρεσία, ως διαφαίνεται από το περιεχόμενο του ερωτήματος.

4. Είναι πρόδηλο, κατόπιν τούτων ότι η απορριπτική απόφαση του εκλεκτορικού σώματος, που ελήφθη κατά τη συνεδρίαση της 18-04-2013,

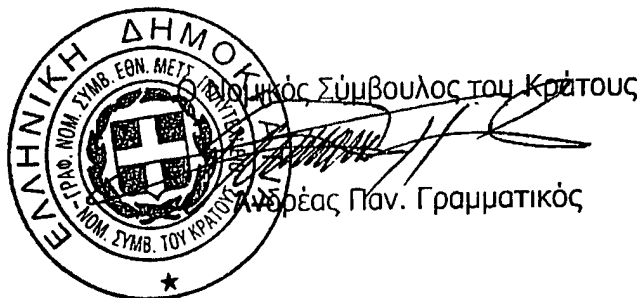

είναι νόμιμη και αιτιολογημένη, αφού προέκυψε μετά από αξιολόγηση και ουσιαστική εκτίμηση και του στοιχείου «της χρόνιας αντιδικίας» μεταξύ του Κ.Λ. και Χ.Γ. το οποίο επικαλέστηκε ο αιτών και δεν πάσχει ακυρότητα από τη μη προσκόμιση από τον, μη έχοντα άλλωστε νομική υποχρέωση, καθού η αίτηση Χ.Γ., της από 21.03.13 έγκλησης αυτού κατά του κ. Κ.Λ., αφού η τελευταία δεν μπορούσε να οδηγήσει σε διαφορετική κρίση, κατά τα άνω.

IV. Απάντηση

Με βάση τ' ανωτέρω εκτεθέντα νομικά και πραγματικά περιστατικά η απάντηση που προσήκει επί του τεθέντος **πρώτου** ερωτήματος είναι, κατά τη γνώμη μου, **αρνητική**. Η μη κατάθεση, δηλαδή, από τον Χ.Γ. της από 21.03.13 έγκλησης αυτού κατά του κ. Κ.Λ., στη συνεδρίαση του Εκλεκτορικού Σώματος της 18.04.13, δεν συνετέλεσε στη διαμόρφωση εσφαλμένης εκτίμησης της πραγματικής κατάστασης από τους εκλέκτορες, αφού οι τελευταίοι είχαν πλήρη γνώση της χρόνιας αντιδικίας μεταξύ Κ.Λ. και Χ.Γ., ούτε και μπορούσε η κατάθεσή της να οδηγήσει τα μέλη του Ε.Σ. στη λήψη διαφορετικής απόφασης επί του αιτήματος του Κ.Λ. για εξαίρεση του κ. Χ.Γ., όπως δεν οδήγησε και η απόφαση της Γ.Σ. και του Ε.Σ. στην κοινή συνεδρίαση της 04-07-2013, στην οποία τέθηκε υπόψη η εν λόγω μηνυτήρια αναφορά.

Το περιεχόμενο της απάντησης επί του πρώτου ερωτήματος καθιστά χωρίς αντικείμενο την απάντηση επί του δευτέρου ερωτήματος.

Κοιν.: Γραφείο κ. Πρύτανη

6 ΙΟΥΝ. 2014

Δεσφί
Γραμματικός